

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PLANU PRACY

Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. Prof. Witolda Sławińskiego na rok 2021

Lp.	Planowane działania	Czas realizacji (m-ce)	Realizacja
I. Ochrona przyrody i krajobrazu			
1.	Czynna ochrona płazów - rozstawianie płotków zaporowych, przenoszenie, identyfikacja gatunków i ich liczebności oraz wykonywanie pomiarów morfometrycznych.	III - V	W ramach akcji czynnej ochrony przeniesiono 478 osobników należących do 8 gatunków płazów nizinnych. Zadanie będzie kontynuowane w 2022 roku.
2.	Utrzymanie hodowli <i>ex situ</i> najbardziej zagrożonych gatunków roślin - współpraca pomiędzy PKPK, Politechniką Białostocką i Nadleśnictwem Supraśl.	IV - X	Zebrany materiał został wysiany lub wysadzony do doniczek/gruntu na terenie Arboretum w Kopnej Górze. Zestawienie materiału roślinnego pobranego w terenie w 2021 r. na potrzeby ochrony <i>ex situ</i> w trwałym połowym banku w Arboretum w Kopnej Górze: - chamedafne północna <i>Chamaedaphne calyculata</i> – 3 ukorzenione pędy, okolice Krasnopola; - groszek wielkoprzylistkowy <i>Lathyrus pisiformis</i> – 20 nasion, stanowisko Królowy Most; - groszek wschodniokarpacki <i>Lathyrus laevigatus</i> – 20 nasion, stanowiska na terenie Nadleśnictw Czarna Białostocka i Supraśl; - pełnik europejski <i>Trollius europaeus</i> – 2 ukorzenione części kęp, okolice miejscowości Szelachowskie; - pszczelnik wąskolistny <i>Dracocephalum ruyschiana</i> – 2 ukorzenione części kęp, stanowisko Horodniana.
3.	Weryfikacja i typologia zbiorników wodnych pod kątem występowania płazów, w szczególności traszki grzebieniastej (<i>Triturus cristatus</i>), kumaka nizinnego (<i>Bombina bombina</i>) i rzekotki drzewnej (<i>Hyla arborea</i>).	IV - IX	Na dzień 30 września liczba stanowisk traszki grzebieniastej na obszarze PKPK wynosiła 9, kumaka nizinnego 26, a rzekotki drzewnej 23. Zadanie będzie kontynuowane w 2022 roku.
4.	Uzupełniająca inwentaryzacja potencjalnych źródeł zlokalizowanych na podstawie obrazów lidarowych i dokumentacji archiwalnej.	I - XII	Podczas 6 wyjazdów terenowych, mających na celu weryfikację potencjalnych miejsc występowania źródeł, które odbyły się w terminach 12 kwietnia, 10 maja, 12 maja, 24 maja, 2 czerwca oraz 4 sierpnia, potwierdzono lub odkryto istnienie 30 obiektów.

5.	Pozyskiwanie danych, rozbudowa i aktualizacja bazy GIS w zakresie informacji przyrodniczej i topograficznej.	I - XII	Pozyskano najnowszą ortofotomapę (aktualność na 2020) oraz dostępne ortofotomapy historyczne dla obszaru PKPK i otuliny. Na bieżąco wprowadzano informacje pozyskane kameralnie oraz w terenie do bazy GIS.
6.	Opiniowanie zabiegów ochronnych na obszarze PKPK w zależności od potrzeb i zleceń zewnętrznych wynikających z przepisów prawa.	I - XII	W 2021 roku nie zaistniała potrzeba opiniowania zabiegów ochronnych na obszarze PKPK.
7.	Inwentaryzacja stanowisk gatunków roślin naczyniowych ze szczególnym uwzględnieniem gatunków rzadkich, chronionych, zagrożonych oraz o charakterze obcym i inwazyjnym.	III - XI	Praca stała. Podczas ponad 80 wyjazdów terenowych na bieżąco inwentaryzowano stanowiska gatunków roślin naczyniowych oraz grzybów i śluzowców ze szczególnym uwzględnieniem gatunków rzadkich, chronionych, zagrożonych oraz o charakterze obcym i inwazyjnym.
8.	Realizacja działań przewidzianych w ramach projektu „Poprawa stanu siedlisk widnych lasów i mokradel oraz związanych z nimi zagrożonych gatunków roślin w Ostoju Knyszyńskiej przez ochronę czynną”. Dofinansowano ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.	I - XII	Bezpośrednim efektem realizacji projektu było przeprowadzenie działań ochrony czynnej na ponad 90 powierzchniach obszaru Natura 2000, a przez to wsparcie ponad 30 typów siedlisk przyrodniczych i ponad 30 chronionych gatunków. W roku 2021 zakończono projekt, w którym zorganizowano 2 szkolenia dla leśników i tematyczną podsumowującą konferencję. Ponadto wydano monografię pt. „Stan i ochrona widnych lasów w Puszczy Knyszyńskiej”. W projekcie uczestniczyły 3 nadleśnictwa: Supraśl, Czarna Białostocka i Knyszyn.
9.	Prowadzenie postępowań administracyjnych związanych z wydawaniem decyzji na usuwanie drzew lub krzewów oraz nakładanie administracyjnych kar pieniężnych za zniszczenie terenów zieleni, drzew lub krzewów w przypadku nieruchomości będących własnością Prezydenta Białegostoku, leżących na terenie Białegostoku – miasta na prawach powiatu.	I - XII	Podsumowanie wykonania zadania w roku 2021 (na dzień 24.01.2022): 1. W 2021 r. Służba Parku procedowała 250 nowych postępowań dotyczących usunięcia / zniszczenia drzew i krzewów, w ramach których wydano łącznie 211 decyzji, w tym: 113 - decyzji zezwalających na usunięcie drzew, 36 - decyzji dot. kontroli nasadzeń, 18 - decyzji odmawiających wydania pozwolenia, 16 - decyzji zmieniających, 10 - decyzji umarzających postępowanie, 7 - decyzji wygaszających postępowanie, 7 - decyzji zezwalających i odmawiających wydania zezwolenia na usunięcie drzew, 3 - decyzje uchylające, 1 - decyzję wymierzającą administracyjną karę pieniężną. Wydano 37 decyzji kończących postępowania administracyjne rozpoczęte w 2020 r. i 3 decyzje wymierzające administracyjną karę pieniężną, w ramach prowadzonych postępowań karnych rozpoczętych przed rokiem 2021. Reasumując, w 2021 r. wydano łącznie 251 decyzji.

				2. <u>Oplaty pobrane za rok 2021 r. – 128.248,56 zł, w tym:</u> - 84.718,56 zł - opłaty pobrane za usunięcie drzew i krzewów, - 43.530,00 zł - opłaty pobrane za administracyjne kary pieniężne.
10.	Kontynuacja działań z roku 2020 - inwentaryzacja populacji bociana białego (<i>Ciconia ciconia</i>) na terenie PKPK i otuliny: rozmieszczenie gniazd i ich zasiedlenie, liczebność par lęgowych, liczba osobników juwenilnych.	VI - VIII		Przeprowadzono inwentaryzację populacji bociana białego w zakładanym zakresie. Na terenie objętym monitoringiem zinwentaryzowano 256 gniazd bociana białego, z czego zajętych było 142. W wyniku kontroli przeprowadzonej w lipcu 2021 stwierdzono obecność młodych w 120 gniazdach, w sumie 296 młodych, co przekłada się na sukces lęgowy na poziomie 2,47 odchodowanego młodego na gniazdo.
Poza planem				
1.	Uczestniczono w konsultacjach społecznych projektu uchwały Sejmiku Województwa Podlaskiego mających na celu utworzenie Parku Krajobrazowego Doliny Świsłoczy – odbyły się spotkania informacyjne dla mieszkańców z obszarów, na których jest projektowany park. Spotkania organizowano na terenie gmin Krynki, Gródek i Michałowo oraz ostatnie - w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Marszałkowskiego.			
2.	Przygotowano i przedstawiono prezentację pt. „Wykorzystanie danych geoprzestrzennych w Parku Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej” na zdalnej konferencji „Wykorzystanie Danych Satelitarnych i Danych Programu Copernicus w Administracji i Sektorze Prywatnym” zorganizowanej w ramach projektu Framework Partnership Agreement on Copernicus User Uptake, której organizatorem był m. in. Instytut Geodezji i Kartografii.			
3.	Przygotowano artykuł pt. „GIS i dane geoprzestrzenne w parku krajobrazowym? TAK!”, który ukazał się na stronie serwisu arcanagis.pl oraz w biuletynie „Środowisko” wydawanym przez Esri Polska.			
4.	Prowadzono doraźną akcję czynnej ochrony płazów na przebudowanych i zmodernizowanych odcinkach ulic Kodeksu Supraskiego i Rymarka w Supraślu, które przecinają bądź graniczą z kompleksem stawów hodowlanych zarządzanych przez PZW, która obejmowała: • monitoring newralgicznych odcinków dróg i przenoszenie wszystkich napotkanych płazów zgodnie z kierunkiem wędrówki, • wylawianie zwierząt, które zostały uwięzione w studzienkach deszczowych. W efekcie działań, które prowadzono przez cały sezon aktywności rocznej tych zwierząt uratowano łącznie 4731 płazów reprezentujących 11 nizinnych gatunków.			
5.	Opiniowano projekt ustawy Ministerstwa Klimatu i Środowiska dotyczący Centralnego Azylu dla Zwierząt.			
6.	Uczestniczono w spotkaniu dotyczącym projektu, pt. „Gospodarka leśna na rzecz zagrożonych gatunków – ochrona szlaczkonii szafranka (<i>Colias myrmidone</i>) w Puszczy Knyszyńskiej” zorganizowanym przez Nadleśnictwo Krynki.			
II. Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń Parku				
1.	Patrowanie terenu Parku i otuliny w celu identyfikacji i oceny potencjalnych zagrożeń, w tym pod kątem przestrzegania przepisów z zakresu ochrony środowiska (m.in. gospodarki odpadami, utrzymania porządku, pozyskiwania kopaliny, nawożenia gnojowicą, odprowadzania ścieków bytowych itp.) w oparciu o zakazy wynikające z Uchwały Nr XXIII/201/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 21 marca w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. Witolda Sławińskiego oraz zapisów planu ochrony Parku.	I - XII		Przeprowadzono 29 patroli terenu PKPK i jego otuliny. W ich wyniku zidentyfikowano 6 zagrożeń mogących oddziaływać na zasoby przyrodnicze Parku: 4 nielegalne składowiska odpadów, 1 przypadek poruszania się pojazdami silnikowymi w miejscu niedozwolonym, 1 przypadek wykonywania prac ziemnych prowadzących do trwałego przekształcenia rzeźby terenu. Ponadto stwierdzono 1 przypadek skażenia wód rzeki Supraśl. Interweniowano w sprawie zlikwidowania nielegalnych składowisk odpadów oraz kontrolowano teren składowisk zlikwidowanych.

2.	Współpraca i współdziałanie z organami administracji państwowej (m.in. RDOŚ, WIOŚ, Policją, Inspektoratem Nadzoru Budowlanego) w zakresie przestrzegania zakazów obowiązujących na terenie Parku.	I - XII	W 2 przypadkach poinformowano Straż Leśną (Nadleśnictwo Żednia) o naruszeniu przepisów obowiązujących na terenie PKPK. Zgłoszono na Policję 2 przypadki podejrzenia popełnienia czynu zabronionego dotyczące naruszenia przepisów obowiązujących na terenie PKPK: nielegalne składowanie odpadów/trwałe przekształcenie rzeźby terenu. Współpracowano z Urzędem Gminy Supraśl i Urzędem Gminy Gródek w zakresie likwidacji nielegalnych składowisk odpadów. Informowano WIOŚ, RDOŚ i PGW Wody Polskie o przypadkach naruszenia przepisów obowiązujących na terenie PKPK, w tym skażeniu rzeki Supraśl. Ponadto współpracowano z WIOŚ w zakresie podejrzenia skażenia wód rzeki Sokołda.
3.	Opiniowanie strategii i planów zagospodarowania przestrzennego gmin związanych terytorialnie i funkcjonalnie z PKPK.	I - XII	Zaopiniowano: 1) SUIKZP – 3 sprawy (gminy: Wasilków, Supraśl, Gródek) 2) Uzgodnienie w zakresie ochrony przyrody projektu MPZP: - Gmina Wasilków - 2 sprawy, - Gmina Supraśl - 1 sprawa, - Gmina Michałowo - 1 sprawa, - Gmina Czarna Białostocka - 1 sprawa.
4.	Informowanie o przepisach ochrony środowiska i przyrody.	I - XII	Informacje są na stałe umieszczone na oficjalnej stronie PKPK. Ponadto są one przekazywane turystom podczas wizyt w siedzibie Parku, oraz uczestnikom spotkań odbywających się z udziałem służby PKPK.
5.	Opiniowanie projektów decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, projektów architektonicznych dla obiektów budowlanych oraz innych inwestycji pod względem zgodności z treścią aktów prawnych obowiązujących w PKPK.	I - XII	Uzgodnienia warunków zabudowy: 1) Postępowania dotyczące ustalenia:warunków zabudowy, lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji środowiskowych: Gminy PKPK - 138 spraw, w tym: - Gmina Gródek - 84 sprawy, - Gmina Supraśl - 20 spraw, - Gmina Michałowo -14 spraw, - Gmina Wasilków – 13 spraw, - Gmina Dobrzyniewo Duże - 4 sprawy, - Gmina Czarna Białostocka - 2 sprawy, - Gmina Szudziałowo - 1 sprawa.
6.	Rejestrowanie i dokumentowanie w systemie GIS obiektów uciążliwych z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i ochrony krajobrazu PKPK.	I - XII	Praca stała. PKPK na bieżąco uzupełnia bazę oraz mapę w systemie GIS o obiekty uciążliwe z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i krajobrazu PKPK.
7.	Pomoc w odławianiu, transporcie osłabionych oraz rannych dzikich zwierząt.	I - XII	W roku 2021 nie wystąpiła potrzeba podejmowania interwencji w powyższym zakresie.

8.	Patrowanie kąpielisk z terenu PKPK oraz informowanie o zagrożeniach w związku z zapewnieniem bezpieczeństwa na wodzie.	I - XII	Pracownicy służby PKPK dokonywali kontroli wytypowanych wcześniej tzw. dzikich kąpielisk. W sezonie letnim 2021 nie stwierdzono obecności osób kąpiących się poza wyznaczonymi w tym celu obszarami. W siedzibie Parku, przy ul. abp. gen. M. Chodakowskiego 6 w Supraślu, w widocznym miejscu znajduje się zawierający 14 punktów wykaz zasad bezpiecznego korzystania z wód znajdujących się na terenie PKPK. Wykaz taki znajduje się również na oficjalnej stronie PKPK. Pracownicy służby Parku podczas spotkań informują turystów o konieczności przestrzegania zasad bezpieczeństwa podczas korzystania z kąpielisk i szlaków kajakowych, oraz przebywania w bezpośrednim pobliżu cieków i zbiorników wodnych.
----	--	---------	--

III. Ochrona wartości historycznych i kulturowych

1.	Współpraca z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków oraz z innymi jednostkami upowszechniającymi wartości historyczno-kulturowe obszaru Parku w zakresie ochrony obiektów istotnych dla kultury i tradycji regionu.	I - XII	W ramach współpracy z Muzeum Podlaskim w Białymstoku uczestniczono w projekcie pt. „Kapliczki – dziedzictwo kulturowe”. Rozpoczęto prace nad opracowaniem operatu cerkwi i kościołów - zebrano materiały archiwalne z parafii leżących na terenie PKPK i otuliny.
2.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi dotycząca historii i kultury rejonu PKPK.	I - XII	W ramach współpracy z Ośrodkiem Wspierania Organizacji Pozarządowych pracownik służby PKPK wziął udział w pracach komisji oceniającej wnioski złożone w ramach V edycji programu regrantowego „Dbamy o drzewa – inicjatywy społeczne”.
3.	Weryfikacja terenowa oraz rejestrowanie i dokumentowanie w systemie GIS obiektów historyczno-kulturowych (w tym zabytków budownictwa) z terenu PKPK.	I - XII	Podczas wyjazdów terenowych na bieżąco weryfikowano oraz rejestrowano w systemie GIS obiekty historyczno-kulturowe. Rozpoczęto budowę bazy GIS - kapliczek nadrzewnych oraz desek wotywnych tzw. tykła) związanych z rytuałem świętych sosen.
4.	Przygotowanie tematycznych wystaw czasowych w sali ekspozycyjnej w siedzibie PKPK.	I - XII	Zorganizowano wystawę prac graficznych pt. „Bombina i przyjaciele” oraz pokonkursową wystawę fotograficzną pt. „Tajemniczy ogród PKPK”.
5.	Działania popularyzujące oraz edukacyjne w kontekście ochrony krajobrazu.	I - XII	W ramach realizacji projektu „Tradycyjny ogród wiejski na tle walorów przyrodniczych Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej” przygotowano i umieszczono serię wpisów w mediach społecznościowych, zorganizowano wycieczkę rowerową „Rowerem przez park” w ramach obchodów Dnia Krajobrazu oraz utworzono dwa krótkie filmy – pierwszy dotyczący tradycyjnych ogrodów wiejskich PKPK, drugi – walorów przyrodniczych PKPK.
6.	Uczestnictwo w wydarzeniach związanych z ochroną wartości kulturowych, krajobrazowych i historycznych	I - XII	Uczestniczono w konferencji pt. „Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe gminy Dobrzyniewo Duże” zorganizowanej przez Gminę Dobrzyniewo Duże.

7.	Organizacja III edycji konkursu „Mój ogród – przyjazny i tradycyjny”.	I - XII	Zgodnie z założeniami zorganizowano III edycję konkursu. W ramach organizacji rozwieszano plakaty informujące o konkursie, zorganizowano festyn przy siedzibie PKPK, odwiedzono zgłoszone do konkursu ogrody oraz zorganizowano spotkanie podsumowujące.
Poza planem			
1.	We współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej Wielki Las zorganizowano konkurs fotograficzny pn. „Tajemniczy Ogród PKPK” promujący tradycyjne ogrodnictwo wiejskie na terenie Parku.		
2.	Współorganizowano „I Gminną Wymianę Sadzonek i Doświadczeń Ogrodniczych w Szudziałowie”. Akcja zorganizowana z okazji Dnia Ziemi wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Animacji Kultury i Rekreacji w Szudziałowie.		
3.	Współorganizowano z Fundacją X, Gminnym Ośrodkiem Kultury w Michałowie i wydawnictwem Paśny Buriat pierwszą edycję festiwalu „Sztuka w Naturze”. Wydarzenie trwało od 24.07 do 01.08.2021 r. W pierwszy weekend festiwalu wydarzenia odbywały się w siedzibie PKPK, następnie w Domu Ludowym w Sokolu.		
IV. Działalność edukacyjna			
1.	Organizacja konkursów:		
a)	XX edycja ogólnopolskiego konkursu wiedzy przyrodniczej „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski” - etapy I-IV dla uczniów szkół podstawowych,	I - XII	Zgłoszenia do konkursu przysłało 7 szkół z 6 gmin: Wasilków, Supraśl, Krynki, Czarna Białostocka, Sokółka i Szudziałowo. W roku 2021 drużyna z terenu PKPK ze Szkoły Podstawowej w Wasilkowie im. Króla Zygmunta Augusta reprezentowała województwo podlaskie na etapie ogólnopolskim zajmując w ogólnej klasyfikacji 7 miejsce.
b)	konkurs wiedzy o Parku Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej,		Konkursu wiedzy o PKPK pod hasłem „Ptaki drapieżne PKPK” odbył się 29.04.2021 r. Ze względu na stan pandemii konkurs został przeprowadzony w formie online na platformie googlemeet. W konkursie wzięło udział 18 uczniów z 6 szkół z terenu Parku. Laureaci konkursu otrzymali nagrody zakupione ze środków WFOŚiGW w Białymstoku.
c)	konkurs multimedialny dotyczący przyrody Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej,		W Konkursie multimedialnym pn. „Ptaki drapieżne PKPK” wzięto udział 18 uczniów z 6 szkół z terenu Parku. Laureaci konkursu otrzymali nagrody zakupione ze środków WFOŚiGW w Białymstoku.
d)	„Wojewódzka Olimpiada Wiedzy Ekologicznej (OWE)” - współpraca z UMWP.		Finał XXXVI Olimpiady Wiedzy Ekologicznej odbył się w dniach 5 - 6.06.2021 w formule online. Do udziału zgłosiło się 190 uczniów szkół średnich z województwa podlaskiego.
2.	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych:		
a)	organizowanie i prowadzenie zajęć dydaktycznych skierowanych do różnych grup wiekowych (m. in. w siedzibie Parku, na ścieżkach edukacyjnych itp.),	I - XII	W siedzibie Parku przeprowadzono 21 zajęć dydaktycznych, w których uczestniczyło łącznie 665 osób.
b)	prowadzenie zajęć przyrodniczych skierowanych do różnych grup wiekowych we współpracy z Nadleśnictwami, jednostkami samorządowymi organizacjami pozarządowymi i innymi zainteresowanymi (zajęcia wyjazdowe),		Przeprowadzono 37 zajęć dydaktycznych, w których uczestniczyło łącznie 1381 osób.

c)	przygotowanie i przeprowadzenie akcji ptakoliczenia,		Zorganizowano i przeprowadzono jedną akcję ptakoliczenia. Jesienne ptakoliczenie odbyło się w dniu 03.10.2021r., uczestniczyło w nim 20 osób.
d)	organizacja „Nocy nietoperzy”.		Noc nietoperzy odbyła się w dniu 27.08.2021 r., uczestniczyło w niej 50 osób.
3.	Obchody i udział w akcjach i imprezach związanych z kalendarzem ekologicznym, m.in.:		
a)	Dzień Mokradeł (2 lutego),	I - XII	Zajęcia edukacyjne związane z obchodami Dnia Mokradeł przeprowadzono w 5 placówkach oświatowych - łącznie udział w nich wzięło 210 dzieci.
b)	Dzień Ziemi (22 kwietnia),		30 kwietnia w ramach Dnia Ziemi przeprowadzono wyjazdowe zajęcia, w których uczestniczyły dzieci z Przedszkola Słonecznego w Wasilkowie - łącznie 45 dzieci.
c)	Dzień Ochrony Środowiska (5 czerwca),		W ramach obchodów Dnia Ochrony Środowiska przeprowadzono 4 warsztaty edukacyjne - łącznie udział w nich wzięło 159 dzieci.
d)	Akcja „Sprzątanie Świata” (3 weekend września),		Zajęcia edukacyjne promujące Akcję „Sprzątanie Świata” przeprowadzono w 2 placówkach oświatowych - łącznie udział w nich wzięło 141 dzieci.
e)	Dzień Rzeki (24 września),		Zajęcia edukacyjne związane z obchodami Dnia Rzeki przeprowadzono w 1 placówce oświatowej - udział w nich wzięło 31 dzieci.
f)	Dzień Drzewa (10 października),		Zajęcia edukacyjne związane z obchodami Dnia Drzewa przeprowadzono w 4 placówkach oświatowych - łącznie udział w nich wzięło 162 dzieci.
g)	Dzień Krajobrazu (20 października).		Z okazji Dnia Krajobrazu zorganizowano rowerową wycieczkę krajobrazową.
4.	Działalność wydawnicza Parku:		
a)	Weryfikacja tematycznych prezentacji multimedialnych, a także scenariuszy zajęć prowadzonych na ścieżkach przyrodniczo - edukacyjnych i w siedzibie Parku,	I - XII	Na bieżąco weryfikowano i tworzone nowe prezentacje multimedialne na potrzeby prowadzonych zajęć edukacyjnych. W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej Wielki Las opracowano scenariusz zajęć pn. „Działalność bobra dla klimatu dobra”.
b)	Wydanie publikacji, folderu z atrakcjami i ulotki turystycznej w ramach projektu edukacyjnego finansowanego ze środków WFOŚ i GW w Białymstoku we współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej „Wielki Las”.		W 2021 roku wydano następujące wydawnictwa: - w ramach projektu, we współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej „Wielki Las”, środki pozyskane z UMWP „Działalność bobra dla klimatu dobra – podnoszenie świadomości społecznej o ochronie klimatu i przeciw działaniu skutkom suszy” wydano kolorowanek - 1000 egz., - w ramach projektu, we współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej „Wielki Las”, środki pozyskane z UMWP „Tradycyjny ogród wiejski na tle walorów przyrodniczych PKPK” wydano ulotkę o walorach przyrodniczych i turystycznych PKPK - 2000 egz., - wznowiono publikacje wydawnictwa Bombajki: „Sosna - Królowa Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej”-3000 egz. i „Ekoludki ratują Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej -czyli ekorady na odpady”-1000 egz., - wznowiono wydawnictwo, broszurę „Park Krajobrazowy Puszczy

				Knyszyńskiej”- 3000 egz.
5.	Prowadzenie konsultacji oraz udostępnianie studentom oraz innym zainteresowanym materiałów niezbędnych przy realizacji prac naukowych, w zakresie walorów przyrodniczych, kulturowych oraz turystycznych PKPK.	I - XII		Osobom zainteresowanym udzielano konsultacji oraz wypożyczano wydawnictwa oraz materiały dotyczące PKPK.

Poza planem

1.	Uczestniczo w podsumowaniu i uhonorowaniu zwycięzców Festiwalu Rolkowego w Supraślu. Podczas wydarzenia wystawiono namiot edukacyjny PKPK.			
2.	Uczestniczo w organizacji festynu z okazji Dnia Dziecka w Supraślu. Podczas wydarzenia wystawiono namiot edukacyjny PKPK.			
3.	Uczestniczo w pikniku ekologicznym, stanowiącym podsumowanie kampanii edukacyjnej „Czysty Białystok” organizowanej przez Urząd Miejski w Białymstoku poprzez rozstawienie namiotu edukacyjnego.			
4.	Objęto patronat nad wydawnictwem pn. „Kolizje ptaków z transparentnymi powierzchniami – kompendium wiedzy”. Publikacja wydana przez Fundację Szklane Pułapki.			
5.	Objęto honorowym patronatem oraz przekazano nagrody dla laureatów XXII edycji ogólnopolskiego Konkursu Geologiczno – Środowiskowego „ Nasza ziemia – środowisko przyrodnicze wczoraj, dziś i jutro”.			
6.	Uczestniczo w V Ogólnopolskim Szkoleniu Edukatorów „ED-EK”, którego organizatorem był Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych.			
7.	Koordinowano Konkurs Wiedzy Ekologicznej pn. „Różnorodność biologiczna i formy ochrony przyrody w Polsce”. Organizatorem Konkursu był Białowiecki Park Narodowy.			
8.	Zorganizowano i przeprowadzono konkurs plastyczny „Świąteczna pocztówka z Parkiem Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej”. Zadaniem uczestników było wykonanie pracy plastycznej w postaci kartki bożonarodzeniowej ukazującej nastrój oraz tradycje Świąt Bożego Narodzenia w połączeniu z elementami przyrodniczymi PKPK. Na konkurs wpłynęły 44 prace.			
9.	Stowarzyszenie Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej „Wielki Las” we współpracy z PKPK w ramach projektu „Działalność bobra dla klimatu dobra - podnoszenie świadomości społecznej o ochronie klimatu i przeciw działania skutkom suszy” przeprowadziło tematyczne warsztaty, w których udział wzięło 12 szkół - łącznie 471 dzieci.			

V. Działalność w zakresie turystyki, rekreacji i promocji

1.	Obsługa punktu informacji turystycznej w siedzibie PKPK - praca stała.	I - XII		Na bieżąco udzielano informacji w zakresie atrakcji turystycznych, wydarzeń, dostępności szlaków i obiektów turystycznych na obszarze PKPK. Ścisłe współpracowano z POT oraz PROT.
2.	Zarządzanie i aktualizowanie treści oficjalnej strony PKPK (www.wrotapodlasia.pkp.pl) oraz konta na portalu Facebook.	I - XII		Praca stała. Aktualizacja treści na oficjalnej stronie PKPK oraz zarządzanie kontem na portalu Facebook odbywało się regularnie przez cały rok.
3.	Aktualizowanie danych o bazie noclegowo-gastronomicznej i infrastrukturze turystycznej PKPK i otuliny.	I - XII		Dane o bazie noclegowo - gastronomicznej aktualizowane są na bieżąco i umieszczane są w Geoportalu Puszcza Knyszyńska
4.	Obsługa grup wycieczkowych i turystów indywidualnych - oprowadzanie po salach ekspozycyjnych w siedzibie Parku oraz na ścieżkach edukacyjno-przyrodniczych.	I - XII		Ogólna liczba turystów odwiedzających siedzibę PKPK w 2021 wyniosła 1002 osoby, w tym: 878 osoby – turyści indywidualni z Polski, 9 - turyści indywidualni z zagranicy, 115 osób skorzystało z możliwości zwiedzenia siedziby podczas festynu zorganizowanego w ramach Dnia Ochrony Środowiska.

5.	Kontrola dostępności turystycznej i stanu oznakowania szlaków turystycznych na terenie PKPK.	I - XII	Podczas objazdów terenowych kontrolowano dostępność i stan oznakowania szlaków. Zaopiniowano przebieg nowego planowanego szlaku rowerowego w gminie Wasilków.
6.	Udzielanie informacji telefonicznej oraz e-mailowej w zakresie walorów Parku oraz zagospodarowania turystycznego Puszczy Knyszyńskiej.	I - XII	Praca stała. Udzielano informacji telefonicznej oraz e-mailowej na temat walorów przyrodniczych, turystycznych i kulturowych PKPK.
7.	Współpraca z PROT, LOT, LGD, GOAKiR, i gminami poprzez przekazywanie materiałów promocyjno - edukacyjnych na targi turystyczne, imprezy ekologiczne oraz konkursy przyrodnicze i inne.	I - XII	Przekazano materiały promocyjne uczestnikom 62 Ogólnopolskiego Wysokokwalifikowanego Rajdu Pieszego „Podlasie 2021” organizowanego przez PTTK RO w Białymstoku. Przekazano publikację „Ogrody wiejskie” na rzecz Podlaskiego Muzeum Kultury Ludowej.
8.	Organizacja i udział w akcjach i imprezach promujących Park w zakresie ochrony przyrody, środowiska, historii, kultury i krajobrazu m. in. podczas:		
a)	Ekofestynu organizowanego przez Powiat Białostocki,	I - XII	Ze względu na utrzymujący się stan pandemii powiat białostocki nie organizował wydarzenia.
b)	Spotkań z Naturą i Sztuką „Uroczysko”,		W dniach 23-25.VII w Supraślu odbyły się XXV Spotkania z Naturą i Sztuką „Uroczysko”.
c)	Imprezy „Hubertus” w Czarnej Białostockiej,		Uczestniczono w IX Międzynarodowym Seminarium Naukowym zorganizowanym w ramach spotkań Herbertowskich.
d)	Festynów rodzinnych oraz dni miejscowości z terenu PKPK.		- współorganizowano imprezę edukacyjną imprezę plenerową - I Piknik Podlaskich Parków Narodowych i Krajobrazowych, - uczestniczono w pikniku ekologicznym podsumowującym kampanię edukacyjną „Czysty Białystok”, - uczestniczono w Dożynkach Wojewódzkich w Dąbrowie Białostockiej, - uczestniczono w „Święcie wiejskiego chleba” w Wierzchlesiu.
Poza planem			
1.	Współorganizowano „Zimowy Spacer Kondycyjny” w gminie Szudziałowo.		
2.	Uczestniczono w badaniach ankietowych Koła Naukowego „Sylwan” z Politechniki Białostockiej dotyczących rozwoju infrastruktury w parkach krajobrazowych województwa podlaskiego.		
3.	Objęto honorowym patronatem oraz udzielono wsparcia przy organizacji wydarzenia pn. „62 Ogólnopolski Wysokokwalifikowany Rajd Pieszy Podlasie 2021” organizowanego przez PTTK RO w Białymstoku.		
4.	Nawiązano współpracę ze stowarzyszeniem Dziedzictwo Podlasia, w ramach, której zrealizowano film promocyjno - edukacyjny dotyczący PKPK oraz uczestniczono w międzynarodowej konferencji pt. „Wykorzystanie przyrodniczych obszarów chronionych w celach edukacyjnych: nowoczesne praktyki turystyki edukacyjnej”		
5.	Uczestniczono w trzydniowej VII Międzynarodowej Konferencji Naukowej Turystyka na Obszarach Przyrodniczo Cennych. Konferencja stanowi partnerskie przedsięwzięcie Instytutu Nauk Leśnych Politechniki Białostockiej oraz Instytutu Kronenberga - Fundacji Przyszłości Obszarów Chronionych.		

6.	Nawiązano współpracę ze Stowarzyszeniem Dziedzictwo Podlasia. Wzięto udział w międzynarodowym projekcie pn. „Turystyka edukacyjna na obszarach przyrodniczo – cennych w Polsce i na Białorusi” w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska - Białoruś - Ukraina 2014-2020. W ramach realizacji projektu powstał film promujący walory przyrodniczo – kulturowe Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej. Podczas konferencji prowadzonej online zaprezentowano walory turystyczne Parku oraz formy edukacji prowadzone przez służbę Parku.
-----------	---

VI. Współpraca z innymi podmiotami w zakresie ochrony Parku

1.	Współpraca z administracją PGL LP, Instytutem Biologii (UwB), Katedrą Ochrony i Kształtowania Środowiska (PB), samorządami gmin oraz innymi jednostkami i organizacjami pozarządowymi w zakresie ochrony przyrody i środowiska.	I - XII	<ul style="list-style-type: none"> - powiadomiono Nadleśnictwo Supraśl o występowaniu na działkach będących w zarządzie tej jednostki chronionych gatunków płazów – traszki grzebieniastej i kumaka nizinnego, a następnie podjęto współpracę w celu zapewnienia tym odpowiedniej ochrony ich siedlisk na w/w działkach, - współpracowano ze Stowarzyszeniem Uroczysko przy realizacji projektu „Poprawa stanu siedlisk widnych lasów i mokradeł oraz związanych z nimi zagrożonych gatunków roślin w Ostoi Knyszyńskiej przez ochronę czynną”, - współpracowano z Gminnym Ośrodkiem Animacji Kultury i Rekreacji w Szudziałowie przy organizacji konkursu „Choinka”, - w ramach współpracy z UwB przyjęto na praktyki dwoje studentów z Wydziału Biologii.
2.	Współpraca z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w oparciu o porozumienie o współpracy z 3 marca 2010 r. oraz art. 124 §1 ustawy z dn. 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocen oddziaływania na środowisko.	I - XII	<ul style="list-style-type: none"> - udostępniano podmiotom zewnętrznym informacje o środowisku, tj. wnioski i decyzje na usuwanie drzew i krzewów na terenie nieruchomości będących własnością Gminy Białystok. Zamieszczenie informacji na stronie internetowej http://wykaz.ekoportal.pl/CardList.seam, - udzielano informacji telefonicznej i e-mailowej w zakresie usuwania drzew i krzewów na terenie miasta Białystok, - przekazano informację dotyczącą przeprowadzonych działań ochronnych w zakresie ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych, gatunków obcych oraz niebezpiecznych na terenach leśnych zrealizowanych przez PKPK w 2020 r., - przekazano informację dotyczącą występowania chronionych gatunków płazów - traszki grzebieniastej i kumaka nizinnego na działkach zlokalizowanych w okolicy stawów PZW w Supraślu.
3.	Współpraca z dzierżawcami sieci wód będących w obszarze PKPK w zakresie ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 147).	I - XII	Informacja o wskazówkach dotyczących bezpiecznego użytkowania wód powierzchniowych (kąpielisk) występujących na obszarze PKPK jest umieszczona na oficjalnej stronie Parku.
4.	Współpraca w zakresie turystyki z Podlaską Regionalną Organizacją Turystyczną, Departamentem Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego, Lokalną Grupą Działania PK oraz innymi jednostkami.	I - XII	PKPK stale współpracuje z PROT w zakresie wymiany informacji o wydarzeniach turystycznych oraz informacji o ruchu turystycznym. Zadeklarowano udział partnerski i współpracę w projekcie „Multimedialna przyroda Podlasia” przygotowywanym przez PTTK RO w Białymstoku.

5.	Współpraca z placówkami naukowymi, administracją samorządową oraz innymi instytucjami (w tym organizacjami pozarządowymi – Stowarzyszeniem Wielki Las, Uroczysko, Prohabitat, Collegium Suprasliense i in.) w zakresie ochrony przyrody, środowiska, kultury, edukacji i promocji.	I - XII	- wraz ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej Wielki Las nawiązano współpracę z Fundacją Centrum Inicjatyw na Rzecz Społeczeństwa oraz Wyższą Szkołą Finansów i Zarządzania w Białymstoku w ramach, której rozpoczęto realizację projektu Liderzy Eko-Zmian, - nawiązano współpracę/podpisano porozumienie z Fundacją X w celu realizacji festiwalu „Sztuka w naturze”, - nawiązano współpracę/podpisano porozumienie z Fundacją X w celu realizacji projektu pn. „Ostoja Zwierza Podlaskiego”.
6.	Współpraca z telewizją, regionalnym radiem i prasą.	I - XII	Regionalne media przekazywały informacje o wydarzeniach realizowanych w PKPK.

VII. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na działalność statutową Parku

1.	Pozyskanie środków z UMWP na działania edukacyjne realizowane we współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej „Wielki Las”.	I - XII	Stowarzyszenie Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej „Wielki Las” we współpracy z PKPK pozyskało środki finansowe na realizację projektu pn. „Tradycyjny ogród wiejski na tle walorów przyrodniczych Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej”.
2.	Pozyskanie środków z UMWP na działania z zakresu ochrony przyrody realizowane we współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej „Wielki Las”.	I - XII	Stowarzyszenie Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej „Wielki Las” we współpracy z PKPK pozyskało środki finansowe na realizację projektu pn. „Chrząszcze Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej – raport”.
3.	Pozyskanie środków z WFOŚiGW w Białymstoku na realizację projektu pn. „XX edycja konkursu wiedzy „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski” – organizacja i przeprowadzenie 4 etapów konkursu: od szkolnego do wojewódzkiego oraz działania edukacyjno – promocyjne PKPK”.	I - XII	W zastępstwie zrealizowano projekt po nazwę „Hej bystrzaku, nocny marku, co Ty wiesz o naszym Parku? - przyrodniczo -edukacyjna gra internetowa”. Gra internetowa została zaprojektowana, wykonana oraz uruchomiona pod adresem strony internetowej: www.gry.wielkilas.pl/gru-quiz/ .

Poza planem

1.	Stowarzyszenie Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej „Wielki Las” we współpracy z PKPK pozyskało środki finansowe na realizację projektu z zakresu ochrony klimatu pn. „Działalność bobra dla klimatu dobra – podnoszenie świadomości społecznej o ochronie klimatu i przeciw działania skutkom suszy”.		
2.	Stowarzyszenie Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej „Wielki Las” we współpracy z PKPK, Fundacją FCIS, WSFiZ w Białymstoku pozyskało środki finansowe na realizację projektu Liderzy Eko-Zmian, finansowanego z Funduszy EOG w ramach Programu Aktywni Obywatele - Fundusz Regionalny.		
3.	Złożono projekt fiszki nt. „Utworzenie sieci edukacji i doradztwa w celu wspierania przejścia w kierunku wiosek naturalnych węglowo na obszarach wiejskich w Europie Wschodniej”. Planowana realizacja na lata 2022-2025 we współpracy z Niemcami, Austrią, Rumunią. Wniosek złożono do Ministerstwa Ochrony Środowiska w Niemczech. PKPK wsparł Marszałek Województwa oraz BOF Białystok.		

VIII. Prace gospodarcze

1.	Prowadzenie prac w zakresie bieżących napraw i restaurowania budynków: siedziby Parku, garażu oraz pozostałej infrastruktury znajdującej się na posesji.	I - XII	Na bieżąco usuwano wszelkie usterki oraz modernizowano niektóre mechanizmy budynków, związane z prawidłowym funkcjonowaniem jednostki.
2.	Sprzątanie siedziby PKPK.	I - XII	Na bieżąco dbano o czystość siedziby.

	3.	Wykonywanie prac porządkowych w ogrodzie wokół siedziby Parku: pielenie, przycinanie, podlewanie, przesadzanie roślin niskich oraz krzewów ogrodowych i innych prac (0,30 ha).	I - XII	Na bieżąco wykonywano prace porządkowe w ogrodzie wokół siedziby Parku.
	4.	Utrzymanie, konserwacja, naprawy samochodów służbowych PKPK.	I - XII	Prowadzono, comiesięczne rozliczanie zużycia paliwa. Na bieżąco serwisowano samochody służbowe: Peugeot Partner i Mitsubishi L 200.
Poza planem:				
	1.	Prowadzono ścisłą współpracę z Marszałkiem Województwa Podlaskiego w zakresie posiadania siedziby PKPK (Domu Staromiejskiego).		
	2.	Udział w postępowaniu sądowym prowadzonym na wniosek INWEST-BIAL Obsługa Inwestycji Sp. z o.o. przeciwko PKPK w sprawie nieopłaconego wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane 11 sierpnia 2015 r.		
IX. Inne				
	1.	Zarządzanie treścią strony Biuletynu Informacji Publicznej PKPK (www.bip.wrotapodlasia.pkpk.pl)	I - XII	Praca stała. Aktualizacja treści w Biuletynie Informacji Publicznej PKPK odbywała się regularnie przez cały rok.
	2.	Uczestniczenie w szkoleniach, warsztatach, konferencjach dotyczących zakresu działań Parku podnoszących jednocześnie kwalifikacje i kompetencje pracowników.	I - XII	Służba PKPK uczestniczyła w 21 szkoleniach, warsztatach, konferencjach o tematyce zgodnej z realizacją działań statutowych Parku.
	3.	Organizacja posiedzeń Rady Parku.	I - XII	Zorganizowano pierwsze inauguracyjne zebranie członków Rady Parku w nowej kadencji.